

TRECEREA INOFENSIVĂ PRIN MAREA TERITORIALĂ- EXEMPLU DE SERVITUDE INTERNAȚIONALĂ

CAZACU DOINA, *Institutul de Cercetări Juridice și Politice, AȘM, RM*

Frontiera este linia ce desparte pe uscat și pe apă teritoriul de stat de teritoriile statelor vecine, iar în plan vertical delimitează spațiul aerian și subsolul de spațiul aerian și subsolul statelor vecine.

Din categoria teritoriului de stat, face parte spațiul geografic format din suprafețele terestre, acvatice, dar și spațiul aerian și subsolul acestora, delimitat prin frontiere, asupra căruia statul își exercită suveranitatea deplină și exclusivă.

Din cadrul suprafețelor acvatice fac parte apele interioare și marea teritorială. Convenția asupra mării teritoriale și zonei contigue din 1958, reglementează acest spațiu acvatic, în care statul își exercită drepturile, în limitele suveranității sale, cu excepțiile inserate în textul Convenției care vine să limiteze, mai mult sau mai puțin drepturile exclusive ale statului riveran la mare. Marea teritorială, delimitându-se de apele maritime interioare prin linia sa de bază, face parte integrantă din teritoriul de stat, fiind supusă împreună cu resursele sale, suveranității naționale a statului riveran. Asupra mării teritoriale statul riveran exercită toate drepturile ce decurg din suveranitatea sa, în ceea ce privește apele, solul și subsolul, coloana de aer de deasupra. Drepturile cele mai importante pe care statul riveran le exercită în marea sa teritorială sunt: dreptul la pescuit, dreptul la navigație, dreptul de control și supraveghere vamală, dreptul de a aplica jurisdicția națională, dreptul de control sanitar.

Dreptul de trecere inofensivă prin marea teritorială a unui stat, reprezintă un drept de origine cutumiară, care a fost codificat prin Convenția de la Geneva din 1958 și Convenția de la Montego-Bay din 1982. Acest drept garantează navelor comerciale libertatea comercială, asigurându-se totodată navigația internațională. Prin trecere se înțelege dreptul de a traversa fără a intra în apele interioare ori a face escală într-o radă sau o instalație portuară situată în afara apelor interioare; dreptul de a intra în apele interioare sau de a părăsi sau de a face escală într-o asemenea radă sau instalație portuară sau de a o părăsi. Considerăm că prin convențiile internaționale ce țin de marea teritorială se aduce o limitare a suveranității absolute a statului, or acesta nu poate invoca motive nefondate pentru a interzice trecerea inofensivă prin marea teritorială, odată ce este parte la Convențiile din 1958 și 1982. Dreptul de trecere inofensivă reprezintă o servitute, or cum menționează și autorul S.V. Vali, în lucrarea dedicată servituților internaționale, servitutea este „un raport de drept permanent, durabil, stabilit printr-un tratat internațional, prin care unul sau mai multe state pot exercita drepturi asupra întregului sau asupra unei părți a teritoriului altui stat, pe motivul unui interes particular care se atașează de acest teritoriu, sau prin care un stat se obligă față de unul sau mai multe state să renunțe la exercitarea drepturilor sale asupra întregului sau unei părți din teritoriu”. Statul este limitat în dreptul său absolut asupra mării teritoriale, fiind garantată trecerea inofensivă prin marea teritorială a navelor comerciale. Această categorie de servitute mai poate fi numită și servitute economică, deoarece prin asigurarea navigației internaționale, din prisma comerțului internațional, se urmărește scopul obținerii unor foloase de natură economică.